

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драх-
ме, годишње 36 драхме.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

БРОЈ 10 лепта

Уређује О Д Б О Р

БРОЈ 10 лепта

ГОДИНА ПОБЕДЕ

Значајна изјава Лојда Џорџа

Лондон, 22. децембра.

Г. Лојд Џорџ, примајући приликом Нове Године изасланство странке рада, рекао им је ове значајне речи:

»Година 1917. свршава се добрим знамењем, иако смо поднели тешка искушења у последње време.

»Немачка жели мир, али ми га нећемо примити, све док тренутак не буде погодан.

»Година 1918. биће година победе. У овој години закључићемо славан и законит мир, заснован на демократским принципима.

ПРОВИДНЕ ИНТРИГЕ

Тенденциозне вести о предлозима о миру

Па ипак, поред свега тога што су Лењинови услови много повољнији за непријатеље но за нас и за наше Савезнике, Централне Силе у свом скроз тенденциозном одговору, формулисале су своје одвојене предлоге, и, примајући привидно главне услове, дијаментрално се разишле од Лењина скоро у свима тачкама.

У својим предлозима Централне Силе пристају на принцип без анексија и одштета, али траже да се народи окупираних територија о својој судбини изјасне под окупаторском управом, другим речима под свирепим притиском својих непријатеља. Кад не би било смешно, могло би се гарантовати Централним Силама, да ће становништво најприврженијег им краја гласати, после не више од године дана туђе управе, чак и за кинеску власт. Тиме се, наравно, не изриче сумња у националну свест поробљених народа, већ само апострофира тенденција немачких предлога.

Сасвим је природно, што Централне Силе пристају на искључење плаћања ратних одштета, као што је природно и њихово пристајање на образовање заједничког фонда свију зараћених држава за накнаду почињених штета. У првом случају, оне се, убеђене да им је победа бесповратно и дефинитивно измакла, ослобађају једног огромног терета, а у другом, сем смањивања материјалних издатака, још и опште и целокупне одговорно-

сти за изазивање и злочиначко и варварско вођење рата.

Предлози Централних Сила садрже и неправде вековне природе. Упоредо своје захтеву, да се народи са поробљених територија, дакле грађани других држава, о својој судбини изјасне под надзором њихове свирепе песнице, Централне Силе не признају принцип самоопредељења за оне народе, чија је сва несрећа у томе, што се налазе у њиховим државним границама, већ судбинутих народа подводе под формулу свог унутрашњег државног питања. Са не мање бестидности, оне и уставне гаранције мањина условљавају својим државним интересима. Завојевачка намера у толико је дрскија, у колико Централне Силе пристају на принцип независности разних народа изван својих граница, само не и народа у својим државним организацијама и у границама својих савезника.

Из ових неколико навода види се јасно, какав је одговор Централних Сила на Лењинове услове. А овај свој одговор, који је, у осталим случајима, од пре неколико дана подржавају се вести о некаквим немачким предлозима за мир. Не обавештени свет сматра их као вероватне, а лаковерни појединци виде у њима дозвољиву озбиљности и дозвољавају комбинацију о узимању предлога за подлогу стварне дискусије.

Међутим, то нису друго но заблуде, потекле из разноликих, недовољно солидних, врло

много супротних и скоро увек тенденциозних вести. Можда имају основа и у површној обавештености или ограничениости погледа на питања из области међународне политике и војне ситуације. Једно је ипак тачно: нашем свету потребна су стварна обавештења.

Немачка и њене савезнице објавиле су одиста своје предлоге о миру, али не да понуде мир, него да одговоре на услове Лењинове владе. Кад је Лењин, да би утврдио у Русији свој режим, понудио Централним Силама мир, он је, чим су преговори отпочели, поставио своје услове и тражио од ових да се изјасне о њима. Ма да је Лењин, помогнут својим присталицама, увек истицао да је право народа основно будућем миру, он је у својим условима, желећи да у сваком случају дође до мира, лично скренуо од својих принципа, и понудио је мир, који би био много повољнији за Централне Силе, као државе, но за разне народе, као етничке целине. Необјашњиво је, што то скретање од основних принципа Лењинове политичко-социјалне доктрине не иде у корист права малих народа, већ их шта више запоставља, чак и у најбитнијим елементима. У својим условима Лењин је оставио широка врата поробљавању малих и држању у ропству вековима угњетаваних народа. Он чак дозвољава и делимично извођење завојевачке политике Централних Сила. А предлогом о оснивању заједничког фонда свију зараћених држава за накнаду штета предвиђа и једну апсурдност: да ми и наши Савезници платимо сразмерно много више, јер смо бројнији, но Централне Силе, које су изазвале рат и варварским начином вођења рата проузроковале све штете и несреће. Ипак, пун двосмислености, оне су тенденциозно пустиле у свет као своје нарочите предлоге за мир. Интрига је одмах уочена и од стране наших Савезника по заслуги оцењена. И пред

седник Сједињених Америчких Држава, и први министар Енглеске, и министар спољних послова Француске истакли су, својим освртима на ове предлоге, одлучну решеност: да је победа над милитаризмом и политиком завојевања, дакле победа над Централним Силама, главни циљ рата и први услов мира. Само победа може гарантовати слободу и безбедност малих народа и потпуну накнаду свију штета, почињених и државама и појединцима изазивањем и варварским вођењем рата. Свест о томе намеће истрајност и одлучност, што је неопходно потребно, па да победа буде и извесна и потпуна. Никакве интриге Централних Сила, па ни ове и њима сличне, неће и не могу спречити пораз неправде и насиља и победу права и слободе. То нека буде основ вере и поуздања свију оних, којима је пред очима лепша народна будућност.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Женева, 22. — Немачка националистичка штампа карактерише немачке предлоге за мир као победу Савезника.

Лондон, 22. — Последње изјаве француског мин. спољних послова г. Пишоа сматрају се у Енглеској као воља Француске да појача солунски фронт.

Лондон, 22. — Избори за Уставотворну Скупштину у Португалији извршиће се у идучем априлу.

Амстердам, 22. — Дописник «Велишке Цајтунга» јавља: Према добијеним извештајима са португалске границе револуција је тамо избала услед оскудице у животним намирницама.

Амстердам, 22. — «Франкфуртер Цајтунг» јавља да је немачка цензура забранила да се објави изјава г. Балфура у Доњем Дому која је била одговор Енглеске и свију Савезника на немачки мир.

Мадрид, 22. — Новообразовани кабинет у Португалији изразио је жељу да буде признат од Савезника, али ови још нису дали званично свој пристанак.

СТРАНА ШТАМПА

Вилсонова порука

Берлинер Тагеблат: »Не треба превидети, да непоколебљива воља Америке за наставањем рата води ка неизвесности.

Форверц: »Вилсонов покушај да одвоји Немачку од њених савезника узалудан је.

Фоцише Цајтунг: »Вилсонова порука је важан део велике акције, коју је Америка започела сложено са савезницима.

Одлучна фаза

Дејли График (Лондон): »Треба да смо сви свесни, да је рат ушао у фазу, која изискује још веће напоре, него што су до сад изведени.

Дејли Њуз: »Зима ће бити критична периода у Немачкој и Аустрији. Одлучан фактор у овоме рату

биће истрајност, и захваљујући њему ми ћемо погинути Немачку.

Британски напор

Тајмс: »Садашња војна ситуација изискује више но икад потребу најбоље расподеле снага, које имамо у мушкарцима и женама. У овој фази рата ниједан човек, ниједна жена нема права да остане изван послова, који се тичу рата и државног живота.

Француска одлучност

Рајнше Вестфалише Цајтунг: »Клемансо прокламује рат до краја, и највећи део његове земље то одобрава. Величанствен је приказ видети цео француски народ решен да победи или умре. Ма како да нам је мало симпатичка француска влада, ми јој не можемо ускратити своје дивљење, јер она је умела одржати вољу за победом код народа.

ВЕРА У ТРИУМФ

— Цвеће за јунаке —

Новине доносе допис из Опатије, из вистарског села и светског купатила, који се завршава овако: »Песма је нашег живота само замрла. Верујте да ће њени акорди у најјачим и највеличанственијим тоновима загрмети и нашом питомом Опатијом на дан великог ослобођења. Верујте с југословенским поуздањем, с јачином душе Мештровића, с полетом Војновића и озбиљношћу Стросмајера. Верујте и ви, приморкиње младе, и залевајте босиљак и каранфил, којим ћете китити наше јунаке.

ВЕЧИТИ ЖИГ

Пред судом светске јавности

Њујорк, 22. децембра.

Под насловом »Немачки ратни обичај«, америчка је влада објавила једну књигу, у којој су изнети многобројни документи, који утврђују, да је Немачка отворено погазила Женевске и хашке конференције у погледу држава зараћених држава према цивилном становништву окупираних земаља.

Ова документа допуњују рапорте г. Брира и истражне француске комисије.

Између ових докумената од особите је важности документат г. Вернон-Келоца, члана комисије за помоћ Белгијанцима, који је више месеца провео у главном немачком штабу. Његови подаци бацају врло много светлости на немачка дивљаштва. Тај

документ даје тачну представу о уништавању и пустошењу од стране Немаца, а завршава се фразом »строгост и страха немачког закона у окупираним областима француске непојмљива је.«

ЦЕЛАТИ

Врхунац дивљаштва

Лондон, 22. децембра

Рајтерова Агенција добила је верна обавештења о животу избеглица у Аустрији, који су приликом ране руске инвазије били остали без крова и средстава. Ова несретна створења била су смештена по нарочитим логорима, који су сад укинута. То су били већином старци, деца и жене, чији мужеви служе у аустро-угарској војсци.

Са тим избеглицама поступљено је на најсвишепнији начин. Изложени мразу, највише времена без хране, употребљаване су на најтеже радове. Жене су за

казну морале у мразу дуго времена стајати босоного и многе су од тога помрле. У логору у Рајфештајну један стари рабин био је привезан више часова за једно дрво. Старице и деца редовно су батинани. Само у једном логору од 9000 несрећника умрло је 3913, од којих је 2381 дете.

И то су још поданици Аустро-Угарске, чији рођаци проливају крв за целате својих породица.

НЕМАЧКИ СМЕР

Разлике у гледиштима

Лондон, 22. децембра.

У уводном чланку *Манчестар Гардиан* подвлачи разлике у гледишту централних сила и Лењинове владе. У питању, да народи сами располажу својом судбином централне силе траже, да се то примени само на Русију. Лењинова влада тражи од централних сила, да одмах евакуишу поседнуте области Русије, истовремено са евакуацијом аустројских области од руских трупа.

Централне силе траже, да Руси прво изврше евакуацију, а да оне не евакуишу Пољску, Литванију, Курландију, Ливонију и Естонију. Руси не пристају на то издвајање. Централне силе захтевају, да дотични народи реше о својој судбини под њиховом окупацијом, али Лењинова влада не пристаје, јер тада одлука не би била слободна.

Очевидно је дакле, да централне силе имају притајене намере, да анектирају поменуте крајеве путем принудног «плебисцита».

ПРАЗНЕ РЕЧИ

Шта тишти немачког канцелара

Цирих, 22. децембра.

Као одговор на изјаву г. Лојда Џорџа у Доњем Дому немачки канцелар Хертлинг држао је следећи говор:

«Сваки пажљиви посматралац могао је разумети да је енглеска влада, на челу са г. Лојдом Џорџем, неприступачна свакој идеји мира поравнања. Последњи говор енглеског премијера то одвећ јасно истиче.

Ја сам канцелар од прекратког времена, али

сам заузимао раније такав положај, са кога сам могао да пратим спољнополитичку мојих претходника, и за то изјављујем да је Немачка не вина.

Пре годину дана понудили смо мир нашим непријатељима, али нас одбише. Наш одговор на Папину ноту истакао је такође пацифистичке намере. У момен-

ту кад сам примио вест да је потписано примирје са Русијом примио сам такође текст говора г. Лојда Џорџа.

Наш пут ка западу је јасно означен. Историја је судија свету, а никако г. Лојд Џорџ. Ми можемо очекивати да нас суд историје са истом мирношћом као и 20. августа 1914. год.»

ФРАНЦУСКА И КИНА

— Поводом нове године —

Париз, 22. децембра

Председник Кинеске Републике упутио је председнику Француске Републике г. Пленкареу следећи телеграм:

«Приликом нове године, срећан сам да упутим, господине председниче, у име кинеског народа најтоплије честитке Вама и храбром и витешком француском народу и да изразим наше дубоко убеђење, да ће јединствени напори ваших војника триумфовати у садашњој борби, која се води за слободу и правду; у борби, у којој је кинески народ срећан да и сам учествује.»

ВЕНИЗЕЛОС У АТИНИ

Резултати његова пута

Атина, 22. децембра

Г. Венизелос, по повратку у Атину изложио је пред министарским саветом резултате свога пута у савезничке престонице. Он је изјавио, да су француска и енглеска влада дале повољан одговор односно снабдевања Грчке. Одмах ће се утростручити шаљање потребних артикала.

У погледу на војну ситуацију, грчки премијер се изравио, да има пуно уверења у победу, и да ће се рат наставити до победоносног краја. Те је утиске добио и у Паризу и Лондону. Западни и италијански фронт су обезбеђени потпуно. Исто узбуђење влада и за солунски фронт, који Савезници сматрају исто тако важним као и остале.

Пред великом масом света, г. Венизелос је говорио јуче са балкона своје виле. Он је рекао између осталог: Грчка је срећна, што може данас испунити своје обавезе према Савезницима, према Србији и према себи самој. У току свога пута бавио сам се нарочито проблемом исхране и све тешкоће су отклоњене.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Петроград, 22.

Регулисано је питање о одласку енглеских поданика из Русије. Отпловало је за Енглеску око 150 људи, жена и деце. Питање о дипломатским односима још није решено.

Штокхолм, 22.

Из Петрограда јављају да је Лењинова влада ухапсила више од 20 новинара. Међу њима се налазе г. Савурин, директор *Новоје Време* и г. Аргунов, главни уредник *Воље Народа*. Ухапшена су такође два страна кореспондента који, будући руски грађани, нису могли избећи освети Троцког.

Берн, 22.

Лењинова влада објавила је декрет о продаји и хипотеци грађевина страних друштва. Сви уговори закључени после 1. августа 1914. поништавају се.

Берн, 22.

Троцки се вратио из Брест Литовска у Петроград и конференсио је дуго са Лењиним. Чернин се вратио у Беч.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солун. фронта

Француски коминике

Солун, 22. децембра

Енглеска артиљериска активност источно од Вардара и код Дојранског језера. Енглески су авијатичари успешно бомбардовали непријатељске логоре. Западно од Охрида активност патрола.

Франц. коминике

Париз, 22. децембра

Жива артиљериска борба нарочито на фронту Ена, у области Ландрикура, Мезон де Шампањ и на десној обали Мезе. Одбијена су два непријатељска препада јужно од Оазе и код Корниле-а.

Енглески коминике

Лондон, 22. децембра

Непријатељ је покушао да изврши препад на наше предстраже код Опи-а, али

је био одбијен. Јака артиљериска активност у близини канала Ипр-Комин. На осталом фронту ништа значајније.

Доцније. — Западни фронт. Одбијени су непријатељски препади јужно и југо-источно од Ла Басе. Заробљено је војника.

Италијански фронт. —

Наше су батерије припогледе успеху који су Французи задобили код брда Тумбе. Наш је одред извршио успешан препад на Пиави задобивши неколико војника. Непријатељ је претрпео велике губитке.

Италиј. коминике

Рим, 22. децембра

Није било значајних догађаја на целом фронту. Непријатељски авијатичари бацили су бомбе на Кастиел-Фанко-Венсто погодивши две болнице. Убијено је 18 болесника.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ

Управи Српске Основне Школе приложили су гопрода: пешадиски потпуковник Владимир Пешић и санитетски п. пуковник Др. Светозар Пешић 150 динара, да се одену два ђака; књиџар М. Ристивојевић 20 књига «На рекама маџедонским; Никола Митровић — Гугла пар ципела за једну ученицу; Драгутин Станојчић 10 динара за набавку писаћег прибора, а у спомен погинулог брата Драгића; штампар Драгољуб Петровић и поштански чиновник М. Вранковић две оке слаткиша о својој слави Св. Николи; учитељ Данило Богдановић 53 драхме, што је сакупио на слави Јосипа Пестића, трговца из Београда; Никола Ристић, обвезник, 20 франака на име парастоса својим родитељима.

Управа Српске Основне Школе најлепше захваљује свима дародавцима.

СРПСКО ТРГОВАЧКО ДРУШТВО

Обавља све банкарске послове. Врши размену новца по најповољнијим дневним курсевима.

Прима новац на штедњу и чување.

Канцеларија ес налази у улици Александра Великог

бр. 7, у згради хотела «Кавала», преко пута бив. грч. централне поште.

ПАРАСТОС

У Суботу, 23. децембра, у 10 часова, даваће Богољуб и Ранко Трифуновић парастос својој преминулој мајци Перси, у цркви Св. Саве.

Благодарност

Господин Марко Ђуричић, Министар Правде, и Господин Миша Трифуновић, Министар Просвете и Црквених Послова, приложили су Комесаријату за избеглице по 100 драхми да се подели сиротним српским избеглицама.

Комесаријат за избеглице и овим путем у име сиротних српских избеглица изјављује своју благодарност дародавцима.

Из канцеларије Комесаријата за избеглице у Солуну 21 децембра 1917 год. бр. 1448, 1449 — Солун.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Берн, 22. — Један радиограм из Берлина јавља да је немачка влада категорички забранила сваку манифестацију за мир. Штампана је

такође примила наредбу да не коментарише ситуацију у Русији.

Лондон, 22. — Велика фабрика за израду бомби за целелине и аероплане у Килу сасвим је уништена. Има много жртава.

Лондон, 22. — Енглези су на западном фронту заробили у току 1917 године 77.767 војника и запленили 542 топа, док су Немци од почетка рата заробили свега 43.000 војника. Енглези су у Турској заробили 50.000 војника, док су Турци заробили 10.000 енглеских војника. У току децембра месеца оборено је 250 аероплана од којих су енглески авијатичари оборили у току једног дана осамнајест. Од остала 232 аероплан савезници су оборили 171, апарат а Немци 61 апарат.

Лондон, 22. — Са новим класама које су сада позване под заставу италијанска војска достигла је број од 5 милиона војника.

Лондон, 22. — Телеграфички из Вашингтона, да се између Париза, Лондона и Вашингтона између погледи односно одговора на немачке предлоге мира, достављене Савезницима од болшевика. Савезнички циљеви рата већ су познати, и Вилсон их је истакао у последњој поруди конгресу.

Садашње гледиште Немачке супротно је савезничком. Никакав солидан мир не може се постићи, док Немачком управља војна класа. Постоји нада, да ће се сад разголитити и изиграти немачки маневри.

СИФИЛИС и све венеричне болести лечи са потпуним успехом

директор болнице венеричних болести у Солуну Д-р ХРИСТ. ХРИСТОДУЛУ прима у својој клиници: од 3 до 6 и по час. по подне ул. Егнатија бр. 314, улаз из ул. Методио 15. 15—30

КАРТЕ ИЗ СРБИЈЕ

— У уредништву «Велике Србије» имају карте из Србије:

Живадин Јовановић од Милунике Јовановић из Крагујевца (2 карте);

Живојин Јовановић од снаје Лене;

Влада Пауновић од сестре Даре и Миодрага Симоновића (једна карта);

Велимир Кузмановић од тетке Станке из Крагујевца;

Коста Стефановић од брата Томе Стефановића из Јагњила (2 карте).

САОПШТЕЊА

— Божа Т. Петровић, телеграфско одељење, пошта 216, моли Александра М.

Јовановића, ђака, и Јоцу Ст. Максимовића, да му се јаве.

— Смиља удова Алексе Костића, кафеције из Шапца, који се сада налази у Свилајнцу, тражи преко капетана Воје Д. Миловановића, пошта XX, свога брата Недељка Станковића, артиљерца, и моли свакога, ко шта зна о њему, да је извести преко капетана Миловановића.

— Владислав С. Спасојевић, болничар, пошта 36, моли свакога, ко шта зна о његово брату Радосаву Ј. Станковићу, који је дошао до Крфа и као болестан упућен на лечење, да га извести.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Гроздмир Градинчевић, артиљерац, пошта 315, извештава Војна Боквића, кафецију из села Рибашевине, срез и округ ужички, да су здраво и добро он, Драгослав, Милан, Драгутин, Миленко, Витомир, Радоје, Драгоје, Благоје и Јован Јездовић, из Рибашевине. Моли за одговор.

— Игњат Ж. Миленковић, обвезник, пошта 28, извештава председника судне општине печенске, у срезу колубарском, округу београдском, да су живи и здрави: он, Светозар Ж. Миленковић, Владимир Ј. Мишић, Драгољуб В. Јеремић, Радисав Стајић, Живота М. Максимовић, Димитрије, Љубомир, Чедомир, Драгомир и Миленко

Сандић, Спасоје Мишић, Милисав Ж. Гавриловић, Бранислав Нешић, Драгомир Каменица, Живота и Милисав Обрадовић, Јеремија и Ж. Даринка Вашљевићи, Драгутин Миљ. Петровић, Милан Ташић, Сороније и Антоније П. Миловановићи, сви из Белија, Светозар Ракић, Милојко, Петко са два сина и Сретен Стошић и Милан Јанковић. Сви моле за одговор о својима.

— Петар Миленковић, митраџезац, пошта 8, моли Косту Китића, из Прокупља, да извести његовог оца да су здраво: он, Сотир, Алекса Станковић, Станоје и Димитрије Николић, и Риста и Драгутин Петријини. Моли за одговор.

ШТАМПАРИЈА «ВЕЛИКА СРБИЈА»

«Штампарија» Велике Србије» снабдевена је свим потребним материјалом и машинеријом за израду свих штампарских послова, као: књига, формулара, плаката, огласа и т. д. и то осим српског и на свима Савезничким језицима.

Послови се примају у штампарији «Велике Србије», ул. краља Петра бр. 70 (прва трамвајска станица од Камаре, идући ка жељ. станици). Израда брза, тачна и солидна. Цене врло умерене.

Д-р АЛЕКСАНДРИДЕС

Специјалист за интерне болести ДИРЕКТОР БОЛНИЦЕ ЗА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Прима свакога дана од 12—1 часа у француској апотеци, ул. Франк бр. 35. Од 3—4 часа код своје куће, улица Диодоу Георгиу бр. 35, а од 6—7 часова у апотеци «Наде», булевар Народне Одбране бр. 6.

ИЗ. Није књижа салваризана и галила против сифилиса. 7—30

Д-р АЛБЕРТ ГАТЕЊО

Зубни лекар с Универзитета у Паризу вади зубе без болова. 18 година искуства. Савршен рад златних зуба за 4-5 дана. Улица Егнатија бр. 339. 6—15

Одговорни уредник Бошко Богдановић

Штамп. «Велика Србија»